

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК
Міністерства фінансів України до законопроекту
згідно зі статтею 27 Бюджетного кодексу України

1. Назва законопроекту

Проект Закону України «Про надання будівельної продукції на ринку» (реєстр. № 2698 від 28.12.2019), внесений на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України О. Шуляк, А. Клочком, І. Юнаковим.

2. Завдання законопроекту

Встановлення гармонізованих з європейськими умов надання на ринку будівельної продукції та адаптація чинного законодавства до їх запровадження.

3. Оцінка впливу на показники бюджетів

Згідно з листом Мінрегіону від 29.01.2020 № 7/8.1/1558-20 (далі – інформація Мінрегіону) зазначеним законопроектом пропонується внести зміни до частини п'ятої статті 10 Закону України «Про будівельні норми» щодо повноважень Кабінету Міністрів України встановлювати *Класифікацію будівельних норм*, а також внести нову редакцію статті 11 цього Закону, частиною третьою якої встановлюється, що «будівельні норми нижчого класу відповідно до встановленої Класифікації, конкретизують вимоги будівельних норм більш високого класу».

Імплементация зазначених положень потребуватиме перегляду приблизно 50 % загальної кількості чинних державних будівельних норм, що потребуватиме залучення додаткового фінансового ресурсу.

Ураховуючи значну потребу у коштах на реалізацію вищезазначених положень, законопроект потребує доопрацювання в частині положень щодо Класифікації будівельних норм.

Також законопроектом передбачається:

- покладення на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання, додаткових повноважень щодо проведення перевірки заявника на відповідність встановленим вимогам щодо компетентності призначених органів технічної оцінки; проведення експертизи документів; видачі свідоцтв про призначення органу технічної оцінки та свідоцтв про призначення органу з оцінки відповідності для виконання як третьою стороною завдань у процесі оцінки та перевірки стабільності показників будівельної продукції; здійснення моніторингу (здійснення планових та позапланових перевірок) та оцінювання відповідності органів технічної оцінки встановленим вимогам тощо;

- покласти функції контактної пункту щодо будівельної продукції на центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері будівництва (стаття 10 законопроекту);

- утворити Комісію з технічного регулювання у будівництві (далі – Комісія) – юридичну особу публічного права, що у межах своїх повноважень здійснюватиме експертно-консультаційну та/або дорадчу діяльність. Організаційно-технічне забезпечення Комісії пропонується здійснювати її секретаріатом, штатними співробітниками якого будуть працівники секретаріату та голова Комісії.

Однак законопроектом не визначено джерел, за рахунок яких утримуються голова Комісії та працівники її секретаріату.

Ураховуючи те, що одним із джерел фінансування зазначеної Комісії є кошти Державного бюджету України, це може привести до збільшення витрат з Державного бюджету України.

Сертифікат 20B4E4ED0D30998C04000000CA752C00C4327900
Підписувач Пліс Геннадій Володимирович
Дійсний з 10.09.2019 0:00:00 по 10.09.2021 0:00:00

Міністерство фінансів України

05220-04-3/3040 від 31.01.2020

Слід звернути увагу, що, згідно з пояснювальною запискою до законопроекту, відсутнє посилання на документи Європейського Союзу, відповідно до яких має бути утворена зазначена Комісія, що може свідчити про їх відсутність;

- утворити Національну організацію органів технічної оцінки (далі – НООТО). При цьому законопроектом не визначено форми власності та статусу зазначеної організації, а лише пропонується встановити, що організація є об'єднанням підприємств, що здійснює некомерційну господарську діяльність, статут якої затверджує центральний орган виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері технічного регулювання (статті 32 законопроекту).

Організаційне забезпечення діяльності НООТО пропонується здійснювати виконавчим секретаріатом, на який також покладається організаційне забезпечення діяльності дорадчо-наглядового органу НООТО – керівної ради.

Джерелами фінансування НООТО (стаття 35 законопроекту), окрім коштів, отриманих від замовника, можуть бути інші не заборонені джерела фінансування її діяльності, що може передбачати залучення бюджетних коштів.

Реалізація зазначених норм законопроекту може потребувати додаткових видатків державного бюджету.

Відповідно до частини першої статті 27 Бюджетного кодексу України до законопроекту, прийняття якого призведе до зміни показників бюджету, суб'єкт права законодавчої ініціативи зобов'язаний додати фінансово-економічне обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки). Якщо такі зміни показників бюджету передбачають зменшення надходжень бюджету та/або збільшення витрат бюджету, до законопроекту подаються пропозиції змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Проте відповідних фінансово-економічних розрахунків суб'єктом права законодавчої ініціативи до законопроекту не надано.

4. Вартісна величина впливу на показники бюджетів

За інформацією Мінрегіону, для імплементації положень законопроекту в частині розроблення проєктів нової редакції державних будівельних норм додатково потребуватиме більше 50 млн гривень. Спрогнозувати обсяг коштів, необхідний для забезпечення функціонування Комісії з технічного регулювання у будівництві та її секретаріату, наразі неможливо.

5. Пропозиції щодо можливості фінансового забезпечення у відповідному бюджетному періоді законопроекту у разі його прийняття

Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» коштів на реалізацію зазначеного законопроекту не передбачено.

6. Пропозиції щодо відповідності законам, що регулюють бюджетні відносини

Не відповідає частині першій статті 27 Бюджетного кодексу України щодо надання суб'єктом права законодавчої ініціативи фінансово-економічного обґрунтування (включаючи відповідні розрахунки), а також подання до законопроекту пропозицій змін до законодавчих актів України щодо скорочення витрат бюджету та/або джерел додаткових надходжень бюджету для досягнення збалансованості бюджету.

Законопроектом пропонується також внести зміни до статті 9 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а саме: «Центральний орган виконавчої влади, що формує та реалізує державну політику у сфері будівництва, архітектури та містобудування, для координації діяльності з нормативного регулювання планування та забудови територій і

забезпечення гармонізації нормативної бази України з нормативною базою Європейського Союзу *утворює Комісію з технічного регулювання у будівництві*» (далі – Комісія).

Таким чином, передбачається створення нової юридичної особи публічного права до компетенції якої пропонується передача частини повноважень Мінрегіону у сфері нормування у будівництві, зокрема:

- організація на договірній основі роботи з перевірки державних будівельних норм щодо відповідності вимогам законодавства, актуальності та забезпечення їх взаємоузгодженості;

- схвалення висновків перевірки державних будівельних норм.

Відповідно до чинної редакції Закону України «Про будівельні норми» до суб'єктів нормування у будівництві належать:

- 1) центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва;

- 2) інші центральні органи виконавчої влади, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві.

Інших суб'єктів нормування, зокрема юридичних осіб публічного права, створених центральними органами виконавчої влади, чинним законодавством не передбачено.

Таким чином, за інформацією Мінрегіону, запропоновані повноваження Комісії суперечать чинному законодавству та суттєво обмежують повноваження Мінрегіону у сфері нормування у будівництві.

Крім того, законопроектом пропонується надати Комісії повноваження з:

- «подання пропозицій до проектів програм з розроблення та перегляду державних будівельних норм до центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, містобудування й архітектури»;

- «подання пропозицій щодо проведення робіт із національної стандартизації до національного органу стандартизації».

Статтею 40 Конституції України встановлено, що «усі мають право направляти індивідуальні чи колективні письмові звернення або особисто звертатися до органів державної влади, органів місцевого самоврядування та посадових і службових осіб цих органів, що зобов'язані розглянути звернення і дати обґрунтовану відповідь у встановлений законом строк».

Питання практичної реалізації громадянами України наданого їм Конституцією України права вносити пропозиції та забезпечення громадянам України можливості для участі в управлінні державними і громадськими справами врегульовано Законом України «Про звернення громадян».

Таким чином, є незрозумілим практичний зміст повноважень Комісії з подання пропозицій центральному органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері будівництва, містобудування й архітектури, та національному органу стандартизації.

Крім того, створення та діяльність Комісії з технічного регулювання у будівництві містить високі корупційні ризики при реалізації нею своїх повноважень.

З огляду на зазначене та враховуючи те, що законопроектом не передбачається встановити інших повноважень Комісії з технічного регулювання у будівництві, ніж тих, що дублюють повноваження Мінрегіону, та повноважень, що врегульовані Законом України «Про звернення громадян», беручи до уваги, що законопроектом не визначено джерел, за рахунок яких будуть утримуватися голова Комісії та працівники її секретаріату, та зважаючи на те, що пунктом 10 заходів щодо ефективного та раціонального використання державних коштів, передбачених для утримання органів державної влади та інших державних органів, утворених органами державної влади підприємств, установ та організацій, які використовують кошти державного бюджету, затверджених постановою Кабінету Міністрів

України від 11.10.2016 № 710, встановлено недопущення подання Кабінетові Міністрів України пропозицій та прийняття власних рішень щодо збільшення чисельності працівників підпорядкованих органів та установ, Мінрегіон вважає за доцільне виключити у проєкті Закону положення щодо Комісії з технічного регулювання у будівництві.

З огляду на порядок утворення Комісії, НООТО, керівної ради НООТО, порядок делегування представників до їх складу, а також повноваження, які на них покладаються, реалізація положень законопроекту містить певні корупційні ризики.

Крім того, слід звернути увагу на те, що правила розподілу коштів, отриманих від замовника, між відповідним органом технічної оцінки та НООТО на виконання їх завдань і функцій, передбачених законопроектом, встановлюються центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері технічного регулювання (стаття 35 законопроекту). При цьому законодавчо не визначено чітких пропорцій розподілу таких коштів між зазначеними органами. Запровадження таких правил може містити також корупційні ризики.

7. Пропозиції щодо розгляду законопроекту

Міністерство фінансів України не підтримує зазначений законопроект.

**Заступник Міністра
фінансів України**

Геннадій ПЛІС